

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU TARAFINDAN DİJİTAL BANKALARIN FAALİYET ESASLARI İLE SERVİS MODELİ BANKACILIĞI HAKKINDA YÖNETMELİK YAYIMLANDI

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (“**BDDK**”) tarafından düzenlenen Dijital Bankaların Faaliyet Esasları ile Servis Modeli Bankacılığı Hakkında Yönetmelik (“**Yönetmelik**”) 29 Aralık 2021 tarihli ve 31704 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Yönetmelik ile bankacılık sektöründe finansal inovasyonun teşvik edilmesi, finansal kapsayıcılığın artırılması ve bankacılık hizmetlerine erişimin kolaylaştırılması amaçlanmıştır.

İşbu bilgilendirme notunda (“**Bilgi Notu**”) mevzuatımıza Yönetmelik ile giren; (i) şubesiz banka niteliğindeki dijital banka ile (ii) bankacılık hizmetlerinin finansal teknoloji şirketleri ve diğer işletmelere bir servis modeli olarak sunulabilmesini sağlayan servis modeli bankacılığına ilişkin getirilen düzenlemeler açıklanmıştır.

YÖNETİCİ ÖZETİ

Yönetmelik kapsamında getirilen temel yenilikler aşağıdaki şekilde özetlenebilecektir:

- (i) Dijital banka kavramı getirilmiş ve Dijital banka olarak nitelendirilebilmek için gerekli kıstaslar sayılmıştır.
- (ii) Dijital bankaların, en az 1 milyar Türk Lirası ödenmiş sermaye ile kurulabileceği ifade edilmiştir.
- (iii) Dijital bankaların, belirli durumlar hariç kredi müşterilerinin finansal tüketici ve KOBİ’lerden oluşabileceği düzenlenmiştir. Dijital bankaların faaliyetlerine ilişkin belirli sınırlamalar getirilmiştir.
- (iv) Servis modeli bankacılığı kavramı getirilmiştir. Bu model ile arayüz sağlayıcılar, servis bankasının altyapısını açık bankacılık servisleriyle kullanmakta ve müşterilere yeni ürün ve hizmetler sunmaktadır. Bu sayede servis bankasının hizmetleri arayüz sağlayıcılar üzerinden müşterilere ulaştırılmaktadır. Servis modeli bankacılığında müşteriye bankacılık hizmetlerinin sunulup sunulmamasına servis bankası karar verir.

I – DİJİTAL BANKACILIK

Dijital banka, Yönetmelik'te bankacılık hizmetlerinin fiziksel şubeler yerine elektronik bankacılık hizmetleri dağıtım kanalları aracılığıyla sunan kredi kuruluşu (mevduat bankası ya da katılım bankası) olarak tanımlanmıştır. Dijital bankaların kuruluş şartlarına, sınırlamalara ve diğer ilgili hususlara aşağıda yer verilmiştir.

A) Kuruluş ve Faaliyet İzni

1. Dijital bankaların kuruluş ve faaliyet izni için 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ("**Kanun**") ve ilgili alt düzenlemeleri çerçevesinde kredi kuruluşları için öngörülen şartların yanında Yönetmelik'te öngörülen koşulların da yerine getirilmesi gerekmektedir.
2. Hâlihazırda Kanun'un 3.maddesi uyarınca faaliyet gösteren kredi kuruluşlarının elektronik ortamda (mobil veya internet bankacılığı) hizmet vermeye devam etmesi için bir izin almalarına gerek yoktur. Bu kredi kuruluşlarının tüm şubelerini kapatmayı ve yalnızca elektronik ortamda hizmet veren bir dijital bankaya dönüşmeyi talep etmeleri halinde BDDK'dan uygunluk almaları gerekecektir.
3. Faaliyet izni için gerekli olan asgari ödenmiş sermaye tutarı 1 milyar Türk Lirası'dır.
4. Asgari ödenmiş sermaye tutarının başvuru esnasında veya daha sonrasında 2,5 milyar Türk Lirası veya üzerinde olması halinde, dijital bankanın başvurusu üzerine BDDK söz konusu dijital bankanın Bilgi Notu'nun "B- Sınırlamalar" başlığında belirtilen faaliyet kısıtlamalarından tamamen veya kısmen muaf olmasına karar verebilir.
5. Bilgi sistemlerinden sorumlu en üst düzey yönetici olarak belirtilen personelin en az genel müdür yardımcısı seviyesinde atanmış olması ve yönetim kurulu üyelerinden en az birinin bilgi sistemleri yönetimi alanında en az on yıl mesleki tecrübeye sahip olması şarttır.
6. BDDK'ya yapılacak başvuruda iş planı dokümanı sunulması gerekmektedir. Bu iş planında başvuru sahibinin hedef kitle (öğrenciler, ev hanımları, onsekiz yaş altı gençler, KOBİ'ler vb.), bu kitleye sunmayı planladığı ürün ve hizmetler ile pazarlama stratejisine de yer vermesi gerekmektedir.

B) Sınırlamalar

Dijital bankalar için Yönetmelik'te bazı faaliyet sınırlamaları öngörülmüştür.

1. **Müşteri segmenti:** Dijital bankalar, Yönetmelik'te belirtilen istisnai haller dışında yalnızca finansal tüketicilere ve KOBİ'lere hizmet verebilir. Yönetmelik'te KOBİ boyutunu aşan işletmelere döviz kredisi kullanılabileceği belirtilmiştir. KOBİ niteliğindeki müşterinin KOBİ boyutunu aşan büyüklüğe ulaşması durumunda, dijital banka bu müşteriye ancak döviz kredisi kullanılabilecektir. Ayrıca dijital bankaların diğer bankalara kredi vermesi de yapabileceği faaliyetler arasında sayılmıştır.
2. **Teşkilatlanma:** Dijital bankalar, fiziksel şube açamayacaktır. Aynı şekilde muhabirlik, acentelik, temsilcilik şeklinde de teşkilatlanmaya gidemeyecektir. Ancak, kendi ATM'lerini kurabilir. Ayrıca, müşterilerinin şikayetlerini iletebilmesi amacıyla her dijital bankanın en az bir fiziksel büro kurması zorunludur.
3. **Kredi Kullanım Sınırlaması:** Bir müşteriye kullanılabilecek teminatsız nakdi tüketici kredi tutarı toplamına dair sınırlama öngörülmüştür. Her müşteriye kullanılabilecek nakdi

tüketici kredi tutarı toplamı, müşterinin beyan ettiği ve dijital bankaca da teyit edilen aylık ortalama net gelirinin 4 katını, aylık ortalama net geliri tespit edilemiyorsa 10.000 Türk Lirası'nı geçemez. Kredi kartı harcamaları ve nakit çekimleri ile kredili mevduat hesapları bu sınıra tabi değildir.

4. **Sistem Sürekliliği:** Dijital bankaların internet bankacılığı ve mobil bankacılık dağıtım kanalları için taahhüt edilen süreklilik yüzdesinin %99,8'den daha düşük bir değer olamayacağı belirtilmiştir.

II – SERVİS MODELİ BANKACILIĞI

Yönetmelik ile getirilen ve finansal sistemde köklü bir yenilik niteliğindeki diğer bir kavram da servis modeli bankacılığıdır. Yönetmelik ile “servis bankası” ve “arayüz sağlayıcıları” kavramları getirilmektedir¹.

Banka olmayan arayüz sağlayıcılar, servis bankalarının sahip olduğu bankacılık altyapısını açık bankacılık servisleriyle bağlantı kurarak piyasaya yeni ürün ve hizmetler sunulabilecektir. Bu bağlamda teknolojiyi çok iyi kullanabilen, hızlı işlem yapabilen, finansal teknoloji şirketleri gibi şirketler servis bankacılığı yoluyla bankacılık ile ilgili birçok yeni iş modeli kurma imkanına sahip olacaktır.

Servis modeli bankacılığı ile ilgili getirilen ana esaslar aşağıdaki gibi özetlenebilir:

1. Servis modeli bankacılığı hizmeti, yalnızca kendi faaliyet izinleri çerçevesinde ve sadece yurt içinde yerleşik arayüz sağlayıcılara Servis bankası tarafından verilebilir.
2. Servis bankasının, bir arayüz sağlayıcıya hizmet verebilmesi için aralarında Yönetmelik'te oldukça detaylı bir şekilde belirtilmiş kriterleri içeren bir hizmet sözleşmesi akdetmeleri gerekmektedir.
3. Bankalar, arayüz sağlayıcı olamaz. Arayüz sağlayıcılar da müşteri nezdinde banka ya da ödeme kuruluşu ve elektronik para kuruluşu gibi faaliyet gösterdiklerini ya da banka gibi mevduat ve katılım fonu topladıkları ya da ödeme hizmeti sağlayıcısı gibi fon topladıkları izlenimini uyandıracak söz ve deyimler kullanamaz.
4. Servis bankasının arayüz sağlayıcının müşterisine bankacılık hizmeti sunabilmesi için söz konusu müşteri ile servis bankası arasında sözleşme ilişkisinin kurulması gerekmektedir.
5. Kredi tahsis kararı da dahil olmak üzere müşteriye bankacılık hizmetlerinin sunulup sunulmamasına servis bankası karar verir. Müşteriye sunulacak bankacılık hizmetleri servis bankasının bilançosu üzerinde gerçekleşir.
6. Mobil uygulama ya da internet temelli arayüz üzerinden kimlik doğrulama yapılması ve işlem güvenliğine ilişkin yükümlülükler bakımından, arayüz sağlayıcı ve servis bankası müteselsilen sorumludur.
7. Servis bankası ile müşteri arasında sözleşme ilişkisinin kurulmasına aracılık etmesi ve müşteriye bankacılık hizmetlerinin sunulmasına imkân sağlaması bakımından arayüz

¹ **Servis bankası:** Servis modeli bankacılığı hizmetlerini sunan bankayı ifade eder.

Arayüz sağlayıcı: Mobil uygulaması ya da internet tarayıcısı temelli arayüzü üzerinden, servis bankasının sunduğu bankacılık hizmetlerine bankanın açık bankacılık servisleri yoluyla ulaşarak, müşterilerinin bankacılık işlemlerini gerçekleştirmesine imkân sağlayan sermaye şirketi şeklinde kurulmuş işletmeleri ifade eder.

sağlayıcı Bankaların Destek Hizmeti Almalarına İlişkin Yönetmelik kapsamında servis bankasına hizmet sunan bir destek hizmeti kuruluşu olarak kabul edilmiştir.

8. Yönetmelik'te arayüz sağlayıcı olarak bir servis bankasına destek hizmeti verilebilmesi, BDDK'nın iznine tabi kılınmıştır.
9. Arayüz sağlayıcının servis bankasına sunabileceği destek hizmetlerine ilişkin faaliyetlerini yürütmeye kullandığı sistemler ve bunların yedekleri, Bankaların İç Sistemleri ve İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci Hakkında Yönetmelik'te tanımlanan birincil sistemler kapsamında kabul edilmektedir. Bu nedenle, arayüz sağlayıcı ya da arayüz sağlayıcı adına arayüz sağlayıcının hizmet aldığı taraflarca sır niteliğindeki verilerin işlendiği sistem ve veri yedekleri dahil olmak üzere söz konusu sistemlerin yurt içinde bulundurulması gerekmektedir.
10. Bankaların servis modeli bankacılığı yoluyla arayüz sağlayıcılara hizmet sunabilmeleri için BDDK'ya faaliyet genişlemesi talebinde bulunmalarına gerek bulunmamaktadır.

III – YÜRÜRLÜK

Yönetmelik 1 Ocak 2022 tarihinde yürürlüğe girecektir.

İşbu bilgilendirme notu 29 Aralık 2021 tarihli ve 31704 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Dijital Bankaların Faaliyet Esasları ile Servis Modeli Bankacılığı Hakkında Yönetmelik'e ilişkin bilgilendirme amacıyla 02 Ocak 2022 tarihi itibarıyla hazırlanmıştır.

İşbu bilgilendirme notu içerisinde yer alan değerlendirmeler hukuki tavsiye ya da hukuki görüş niteliği teşkil etmemekte olup, bu değerlendirmelerden ötürü herhangi bir şekilde Aksu Çalışkan Beygo Avukatlık Ortaklığı'na sorumluluk tahmili mümkün değildir. Bu bilgi notunun kapsamındaki soru ve sorunlarınız bakımından hukuki danışman görüşü alınması tavsiye edilir.

Ayrıntılı bilgi için bizimle temasa geçebilirsiniz.

LEVENT YETKİL
Ortak Avukat

levent.yetkil@aschukuk.com

MUHAMMET ALTUNTAŞ
Avukat

muhammet.altuntas@aschukuk.com

SERDAR ŞAHİN
Stajyer Avukat

serdar.sahin@aschukuk.com

ASChukuk
AKSU ÇALIŞKAN BEYGO AVUKATLIK ORTAKLIĞI

Esentepe Mh. Harman 1 Sk. No 5 Harmancı Giz
Plaza Kat 3-8-15-16 34394 Şişli - İstanbul

+90 212 284 98 82
+90 212 284 98 83
+90 212 279 63 32
info@aschukuk.com

www.aschukuk.com